

Պարույր Սևակ

Պատերազմի հաշմանդամը

Տաք կոիվ էր ու ցուրտ ձմեռ,
Երբ, Վենետիկ, իմ սիրելի՛,
Անակնկալ - այն էլ ինչպե՛ս,
Ի՛նչ դրությամբ ես քեզ տեսա,
Մեզ դարերով քո պարզևած
Ու ներշնչած բյուր սերերից
Եվ ոչ մեկից այդ վայրկյանին
Քեզ օգնության ձեռք չհասավ:
Ցուրտ էր, ձմեռ, ու ցրտի մեջ
Տաք ու դաժան մարտ էր գնում:
Եվ կույր մի արկ՝ իբրև ծաղրը
Ձևով այնքա՛ն նման սրտի,
Ներս սպրդել ու պայթել էր
Քաղաքային թանգարանում՝
Պատվանդանից քեզ զցելով
Ածխացող ու սև պարկետին:
Թալկացել էր ու մարել էր
Այն հայացքը քո աչքերի,
Որ դարերով պարզևել է
Միրո խայտանք ու սիրո ցավ:
Քո ձևերը մարմարացած

Եղծվել էին ալ շիթերից,
Թե ի՞նչ արյան և ո՞րտեղից,-
Ծանր պահ էր՝ չհասկացա:
Ես հևիհև քեզ մոտեցա՝
Մոռանալով մահ ու կոիվ,
Ես ուզեցի ափերիս մեջ
Քո մարմարե թևը բռնել:
-Կփրկե՛նք քեզ,- շնչացի,-
Միայն թե մեզ սիրի՛ր, սիրի՛ր.
Հեշտ չի հաղթել առանց սիրո
Եվ դժվա՛ր է, ծա՛նր է մեռնել:
Գրկիր՝ հանեն այս մարմնակույ,
Մեր շծնող այս հրդեհից...
Դու խնդացիր կարծես ցավով
Շիթի միջից կարմիր արյան:
Ես նո՛ր տեսա... Ջրկվել ես դու
Քո մի հատիկ, միա՛կ թևից,
Դու, թևավո՛ր սիրո աստված,
Հաշմանդա՛ն ես մի կատարյալ:
Օ վենե՛րա - գթության քո՛ւյր,
Օ վենե՛րա - մարտի ընկե՛ր,
Ես մոռացա, թե երբևէ
Դու եղել ես աստվածուհի.
Ես մոռացա, որ դարերով,
Քո մարմինն են միայն երգել,
Կանչել են քեզ շուկներով
Եվ խոսքերով ասված ու հին:
Եվ այնժամ քեզ, որ իմ սիրած
Թովիչ բոլոր աղջիկների
Դողդողագին բազուկներով

Գրկել ես ինձ քանի՛ անգամ,
Ես գրկեցի եղբայրաբար,
Դուրս հանեցի պաղ ձյուներից՝
Ո՛չ թե իբրև աստվածուհու,
Ո՛չ էլ իբրև կնոջ անգամ:
Այդ վայրկյանին դու ինձ համար
Ջինվոր էիր մի ահավոր՝
Կռվի ելած հանուն սիրո,
Հանուն նրա անհաղթ ուժի,
Հայրենական պատերազմի
Մի հաշմանդա՛ն, մի վիրավո՛ր,
Իսկ թե նորից աստվածուհի՛
Ո՛չ թե սիրո, այլ վրեժի՛...

05.II.1947թ.